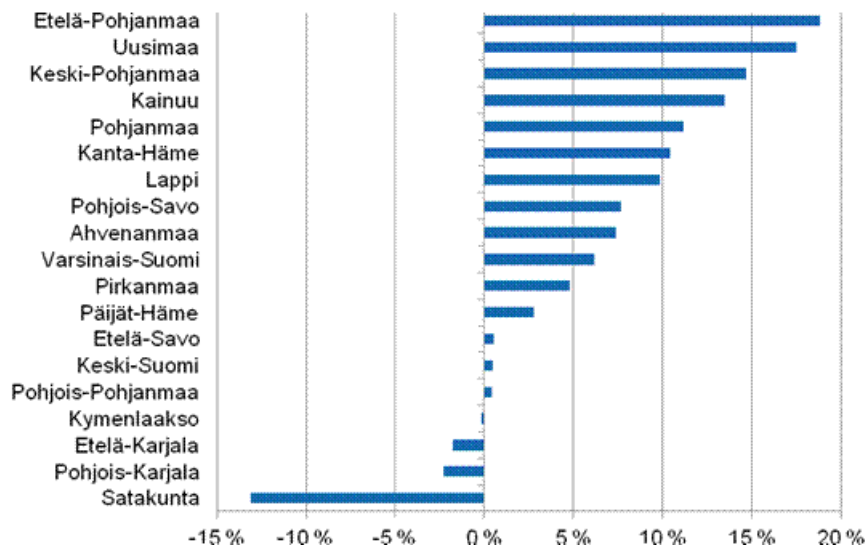

Rakentamisen alue- ja toimialatilasto 2012

Rakentamisen jalostusarvo kasvoi 8 prosenttia vuonna 2012

Rakentamisen jalostusarvo vuonna 2012 kasvoi 8 prosenttia edellisvuodesta. Voimakkainta kasvu oli Etelä-Pohjanmaalla, Uudellamaalla ja Keski-Pohjanmaalla, joissa kaikissa jalostusarvo nousi vähintään 15 prosenttia vuotta aiemmasta. Koko maan rakentamisen jalostusarvosta muodostui yli puolet kolmessa maakunnassa: Uudellamaalla, Pirkanmaalla ja Varsinais-Suomessa.

Rakentamisen jalostusarvon muutos maakunnittain vuonna 2012

Jalostusarvo kasvoi suurimmassa osassa maata, merkittävämpää laskua oli vain Satakunnassa, jossa jalostusarvo aleni 13 prosenttia. Satakunta oli vuotta aiemmin maakunnista eniten jalostusarvoaan kasvattaneita alueita, ja jalostusarvo on laskun jälkeenkin korkeammalla tasolla kuin kaksi vuotta aiemmin.

Rakentamisen toimialoistajalostusarvoaan kasvatti eniten erikoistunut rakennustoiminta, jossa kasvua oli 13 prosenttia. Talonrakennuksen jalostusarvo kasvoi 4 prosenttia, maa- ja vesirakentamisen jalostusarvo puolestaan pysyi edellisvuoden tasolla. Palkatun henkilöstön määrä väheni rakentamisen toimialoilla 2 prosenttia vuodesta 2011. Eniten työllisyys laski talonrakentamisessa.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Rakentamisen jalostusarvo maakunnittain vuosina 2008 – 2012.....	3
Liitetaulukko 2. Rakentamisen jalostus- ja bruttoarvo päätoimialoittain 2009 – 2012, miljoona euroa.....	3
Liitetaulukko 3. Rakentamisen henkilöstö yhteensä maakunnittain vuosina 2008 – 2012 ja muutos edellisestä vuodesta.....	4
Rakentamisen alue- ja toimialatilaston laatuseloste.....	5

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Rakentamisen jalostusarvo maakunnittain vuosina 2008 – 2012

	Jalostusarvo, miljoonaa euroa				
	2008	2009	2010	2011	2012
Kokomaa	8 834	8 438	8 017	8 655	9 357
01 Uusimaa	2 872	2 899	2 757	2 798	3 288
02 Varsinais-Suomi	789	748	692	731	777
04 Satakunta	399	427	399	467	406
05 Kanta-Häme	255	232	213	233	257
06 Pirkanmaa	751	684	660	766	803
07 Päijät-Häme	341	309	281	317	325
08 Kymenlaakso	312	294	269	267	266
09 Etelä-Karjala	208	180	165	216	212
10 Etelä-Savo	205	194	184	195	196
11 Pohjois-Savo	371	349	311	353	380
12 Pohjois-Karjala	237	223	207	235	229
13 Keski-Suomi	406	380	366	404	406
14 Etelä-Pohjanmaa	262	238	243	272	323
15 Pohjanmaa	218	209	208	225	250
16 Keski-Pohjanmaa	97	91	89	98	113
17 Pohjois-Pohjanmaa	672	581	600	654	657
18 Kainuu	120	105	104	115	130
19 Lappi	270	244	221	255	281
21 Ahvenanmaa	48	50	46	52	56

Liitetaulukko 2. Rakentamisen jalostus- ja bruttoarvo päätoimialoittain 2009 – 2012, miljoona euroa

	2009		2010		2011		2012	
	Jalostusarvo	Bruttoarvo	Jalostusarvo	Bruttoarvo	Jalostusarvo	Bruttoarvo	Jalostusarvo	Bruttoarvo
Rakentaminen	8 438	23 958	8 017	24 326	8 655	27 217	9 357	29 173
Talonrakentaminen	2 904	9 963	2 780	10 510	3 080	12 273	3 200	12 868
Maa- ja vesirakentaminen	1 136	3 553	1 024	3 320	1 075	3 672	1 074	3 756
Erikoistunut rakennustoiminta	4 397	10 442	4 214	10 496	4 500	11 272	5 083	12 549

Liitetaulukko 3. Rakentamisen henkilöstö yhteensä maakunnittain vuosina 2008 – 2012 ja muutos edellisestä vuodesta

Maakunta	2008	2009	2010	2011	2012	Muutos 08/09	Muutos 09/10	Muutos 10/11	Muutos 11/12
Kokomaa	150 855	141 762	145 260	157 976	154 921	2,2	2,5	8,8	-1,9
01 Uusimaa	48 065	44 386	46 040	49 280	50 987	3,5	3,7	7,0	3,5
02 Varsinais-Suomi	13 756	13 140	12 788	13 797	13 912	1,7	-2,7	7,9	0,8
04 Satakunta	6 693	7 255	7 580	8 118	6 930	4,6	4,5	7,1	-14,6
05 Kanta-Häme	4 480	4 276	4 311	4 620	4 676	1,2	0,8	7,2	1,2
06 Pirkanmaa	12 902	11 973	12 128	13 122	12 760	-0,1	1,3	8,2	-2,8
07 Päijät-Häme	5 983	5 481	5 720	6 126	5 690	2,7	4,4	7,1	-7,1
08 Kymenlaakso	5 367	5 159	5 094	5 966	4 910	-2,3	-1,3	17,1	-17,7
09 Etelä-Karjala	3 673	3 402	3 393	4 143	3 929	-0,6	-0,3	22,1	-5,2
10 Etelä-Savo	3 710	3 442	3 402	3 615	3 460	2,5	-1,2	6,3	-4,3
11 Pohjois-Savo	6 351	5 870	5 996	6 729	6 570	3,1	2,1	12,2	-2,4
12 Pohjois-Karjala	4 187	3 963	4 100	4 383	4 053	2,0	3,5	6,9	-7,5
13 Keski-Suomi	6 822	6 597	6 665	7 505	7 175	4,1	1,0	12,6	-4,4
14 Etelä-Pohjanmaa	4 616	4 458	4 596	5 126	5 042	-0,9	3,1	11,5	-1,6
15 Pohjanmaa	3 922	3 737	3 900	4 307	4 332	-1,8	4,4	10,4	0,6
16 Keski-Pohjanmaa	1 731	1 557	1 675	1 825	1 832	4,5	7,6	9,0	0,4
17 Pohjois-Pohjanmaa	11 222	10 269	10 799	11 657	11 142	1,4	5,2	7,9	-4,4
18 Kainuu	1 970	1 824	1 888	2 021	2 053	8,7	3,5	7,0	1,6
19 Lappi	4 592	4 136	4 316	4 708	4 545	1,6	4,4	9,1	-3,5
21 Ahvenanmaa	832	825	846	910	912	2,8	2,5	7,6	0,2

Rakentamisen alue- ja toimialatilaston laatuseloste

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1 Yhteenveto tuotteen tietosisällöstä

Rakentamisen alue- ja toimialatilasto kuvaa rakentamisen tuotannon rakenteita ja rakenteiden muutoksia alueittain ja toimialoittain. Tilasto sisältää tietoja palkatun henkilöstön lukumäärästä, palkoista ja sosiaalikulusta, yrittäjien lukumäärästä, tuotannon brutto- ja jalostusarvosta.

Tilastoyksikkönä on yrityksen tai muun taloudellista toimintaa harjoittavan yksikön rakennustoimintaa harjoittava toimipaikka. Yksilöivänä tunnuksena on yritys- ja toimipaikkarekisterin määrittelemä toimipaikkatunnus.

Tilaston viiteajanjakso on yrityksen tilikausi. Jos tilikauden pituus eroaa 12 kuukaudesta, muutetaan tiedot tarvittaessa 12 kuukautta vastaaviksi.

Tilaston laadinnan lähdeaineistoina ovat Suomen koko yritystoiminnan kattava verohallinnon elinkeinoverotusaineisto, Tilastokeskuksen suoran yritystiedonkeruun aineisto ja yritys- ja toimipaikkarekisterin aineisto.

Tilasto julkaistaan koko maan tasolla **tarkimmalla toimialatasolla** ja maakunnittain ryhmiteltyinä seuraavasti:

- F Rakentaminen
 - 41 Talonrakentaminen
 - 42 Maa- ja vesirakentaminen
 - 43 Erikoistunut rakennustoiminta
 - 431 Rakennusten ja rakennelmien purku ja rakennuspaikan valmistelutyöt
 - 432 Sähkö-, vesijohto- ja muu rakennusasennus
 - 433 Rakennusten ja rakennelmien viimeistely
 - 439 Muu erikoistunut rakennustoiminta

Taannehtivien tietojen julkaiseminen TOL 2008 -luokituksella

Kaikkien edellä lueteltujen toimialojen kehityksestä julkaistaan taannehtivat tiedot vuodesta 2006 alkaen. Taannehtivat sarjat lasketaan mikroaineistosta.

Tilastojen käyttöä ja luovuttamista koskevat yleiset salaussäännöt.

1.2 Keskeiset käsitteet ja luokitukset

Toimipaikka

Rakentamisen alue- ja toimialatilaston tilastoyksikkö on toimipaikka. Toimipaikalla tarkoitetaan taloudellista yksikköä, jossa saman omistajuuden tai valvonnan alaisuudessa harjoitetaan mahdollisimman samanlaisten tavaroiden ja palvelujen tuotantoa tavallisimmin yhdellä sijaintipaikalla. Toimipaikka voi jo sellaisenaan muodostaa yrityksen (yksitoimipaikkainen yritys) tai sitten olla selkeästi rajattava osa yritystä (monitoimipaikkainen / monitoimialainen yritys).

Rakennustoiminnassa toimipaikka on pää- tai piirikonttori, josta toimintaa johdetaan.

Henkilöstön ja yrittäjien lukumäärä

Rakentamisen alue- ja toimialatilastossa henkilöstö luokitellaan palkattuun henkilöstöön ja yrittäjiin. Tilastovuonna 2008 uudistettiin myös henkilöstön lukumäärän laskentatapa. Henkilöstön lukumäärä saadaan rakentamisen alue- ja toimialatilastoon nyt kokonaan yritysrekisteristä ja se noudattaa yritysrekisterin vuositilastossa määriteltyä kokovuosityöllisen määritelmää.

Palkattu henkilöstö on muunnettu kokovuosityölliseksi siten, että esimerkiksi puolipäiväinen työntekijä vastaa puolta henkilöä ja kaksi puolivuotista työntekijää vastaa yhtä kokovuosityöllistä.

Yrittäjien osalta yrittäjätyöpanokseksi lasketaan se työpanos, jonka yrityksen omistaja tai perheenjäsen on tehnyt yrityksessään ilman varsinaista palkkaa.

Yritys- ja toimipaikkarekisterin tiedusteluihin sisällyttömien yritysten henkilöstö on estimoitu palkkojen perusteella.

Palkat

Palkkasumma käsittää kaikki tilikauden aikana maksetut ennakonpidätyksen alaiset palkat ja niihin verrattavat kulut.

Sosiaalikulut

Sosiaalikulut käsittää välittömästi palkan perusteella määräytyvät kulut kuten sosiaaliturvamaksut, pakolliset ja vapaaehtoiset henkilöstövakuutusmaksut sekä eläkekulut.

Bruttoarvo

Tuotannon bruttoarvo mittaa toimipaikan tosiasiallista tuotantoa. Tuotantotoimintaan lasketaan mukaan kaikki tuotantoon liittyvät tuotot, myös valmistus omaan käyttöön ja valmistus, joka toimitetaan yrityksen muille toimipaikoille. Bruttoarvoon ei sisälly käyttöomaisuuden luovutusvoitot, joita ei pidetä tuotannollisena eränä vaan satunnaisina tuottoina. Lisäksi kauppatavaroiden hankinta vähennetään tuotantotoiminnan tuotoista, jotta tuotantotoimintaan saadaan mukaan vain kauppatavaroiden myynnistä syntyvä marginaali.

Tuotannon bruttoarvon laskentakaava on seuraava:

Liikevaihto

- + toimitukset yrityksen muiden toimipaikkojen käyttöön
- + valmistevarastojen muutos
- + valmistus omaan käyttöön
- + liiketoiminnan muut tuotot
- käyttöomaisuuden luovutusvoitot
- kauppatavaroiden hankinta
- myynnin perusteella saadut avustukset ja tuet
- = BRUTTOARVO

Tuotannon jalostusarvo

Jalostusarvo mittaa toimipaikan varsinaisessa tuotantotoiminnassa eri tuotannontekijöiden tuottamaa yhteenlaskettua arvonlisäystä. Jalostusarvo lasketaan tuotantotoiminnasta saatujen tuottojen ja toiminnasta aiheutuneiden kustannusten erotuksena. Tuottoihin sisältyy myös toimipaikan toimitukset yrityksen toisille toimipaikoille ja kustannuksiin hankinnat yrityksen toisilta toimipaikoilta. Määritelmän mukaan kustannuksiin ei sisällytetä toimipaikan työvoimasta aiheutuvia kustannuksia eikä poistoja.

Jalostusarvon laskentakaava on seuraava:

BRUTTOARVO

- aine- ja tarvikeostot
- ostot yrityksen muilta toimipaikoilta
- aine- ja tarvikevarastojen muutos
- ulkopuoliset palvelut
- muut kiinteät ja muuttuvat kulut (pl. henkilöstökulut)
- + kauppatavaroiden hankinta
- + käyttöomaisuuden luovutustappio
- = JALOSTUSARVO

Tilastovuodesta 2005 alkaen jalostusarvon laskennassa huomioidaan käyttöomaisuuden luovutustappio kuluja vähentävänä tekijänä. Tätä aikaisemmin ei luovutustappiota tiedusteltu.

Muut keskeiset käsitteet löytyvät kohdasta käsitteet.

Toimialaluokitus

Käytetty toimialaluokitus on Toimialaluokitus 2008 (Tilastokeskus, käsikirjoja 4, Helsinki 2008). Toimialaluokitus 2008 perustuu EU:n toimialastandardiin NACE Rev.2:een siten, että NACE:n nelinumerotasoa on tarkennettu kansallisia tarpeita varten viidennellä numerolla.

Tilastoja voidaan tuottaa tarkimmalla toimialatasolla tietojen salaussääntöjen puitteissa. Toimipaikan toimialaksi määritellään se, mitä toimintaa toimipaikalla eniten harjoitetaan. Yritysten / toimipaikkojen toimiala saadaan yritys- ja toimipaikkarekisteristä.

Alueluokitus

Käytetty alueluokitus perustuu julkaisuun Kunnat ja kuntapohjaiset aluejaot (Tilastokeskus, Käsikirjoja 28). Rakentamisen alue- ja toimialatilastossa tilastot tuotetaan käyttäen viimeisen julkistettavan tilastovuoden vuoden aluejakoa.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Toimipaikkatiedot

Tilaston tietolähteinä ovat yritysten tilinpäätöstilaston yritystiedot sekä yritys- ja toimipaikkarekisterin toimipaikkatiedot. Yritysten tilinpäätöstilasto sisältää kaikki tilaston tuottamiseen vaadittavat tiedot yritystasolla. Täten yksitoimipaikkaisille yrityksille tilinpäätöstilaston tiedot viedään suoraan kyseisille toimipaikoille. Monitoimipaikkaisten yritysten rakentamisen toimipaikoille tiedot tuotetaan menetelmällisesti käyttäen hyväksi tilinpäätöstilaston yritystietoja ja yritys- ja toimipaikkarekisterin toimipaikkatietoja. Yritys- ja toimipaikkarekisterin toimipaikkapohjaisia tietoja ovat henkilöstön määrä ja liikevaihto sekä toimipaikkojen luokitusmuuttujat (toimiala, sijainti, toimipaikan tyyppi jne.).

Monitoimipaikkaisten yritysten kohdalla menetelmä on seuraavanlainen. Tilinpäätöstilaston yritystason tietoja käytetään peiliryhmän poimimiseen. Peiliryhmää käytetään toimipaikkatason tietojen mallintamisessa monitoimipaikkaisille yrityksille. Kun peiliryhmä on määritelty lasketaan imputointiparametrit. Parametrien estimoinnissa käytetään PNS -regressiomallia, jossa riippumattomana muuttujana ovat yritys- ja toimipaikkarekisterin henkilöstö ja liikevaihto ja riippuvina muuttujina on toimipaikkaistettava tieto kuten liiketoiminnan muut tuotot, tavaroiden ostot, muut kulut jne.

Kun mallilla on tuotettu tarvittavat kertoimet, suoritetaan imputointi monitoimipaikkaisten yritysten toimipaikoille.

Lopuksi tiedot yhdistetään ja tasapainotetaan siten, että vain mallinnetut tiedot joustavat. Näin toimipaikkatiedot täsmäyvät yritystason tietojen kanssa myös monitoimipaikkaisille yrityksille.

Elinkeinoverotusaineisto on tärkeä yritystilastojen tietolähde, jota ei kuitenkaan sellaisenaan voi käyttää tilastotuotantoon. Aineiston laatu tarkistetaan ja mahdolliset puutteet korjataan monivaiheisella ohjelmalla. Verohallinnon aineistosta on täysin virheetöntä noin 88 prosenttia. Lisäksi puutteet pystytään paikallistamaan ja korjaamaan noin 10 prosentille aineistosta. Vajaat kaksi prosenttia tiedoista imputoidaan käyttäen Donor- eli lähimmän naapurin menetelmää. Niille yrityksille, jotka eivät kuulu otokseen, Tilastokeskuksen oman tiedustelun tiedot (tuottojen ja kulujen erittelytiedot, henkilöstötiedot ja vientitiedot) imputoidaan omaan kyselyyn kuulumattomille yrityksille käyttäen lähimmän naapurin menetelmää elinkeinoveroaineiston ja yritys- ja toimipaikkarekisterin tietojen ja suoran tiedustelun tietojen avulla.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Rakentamisen alue- ja toimialatilaston peruskehikon muodostaa Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisteri. Alue- ja toimialatilaston aineisto kattaa lähes kaikkien Suomen yritysten rakentamisen toimipaikat. Alue- ja toimialatilastoon toimipaikat on valittu käyttäen samoja rajoituksia yritysten toiminta-ajan, henkilöstön ja liikevaihdon suhteen kuin yritysrekisterissä. Tilaston ulkopuolelle on siten rajattu yritykset ja toimipaikat, joiden toiminta on päättynyt vuoden ensimmäisellä puoliskolla tai toiminta vuoden aikana on ollut erittäin vähäistä. Toiminnan laajuuden oli vastattava yli puolen henkilön työpanosta tai liikevaihdon oli oltava enemmän kuin 10 340 euroa vuonna 2011 ja toiminta-ajan oli ylitettävä puoli vuotta. Liikevaihtorajaa tarkistetaan vuosittain.

Elinkeinoverotusrekisteristä saatavat tilaston muuttujat vastaavat hyvin määritelmiänsä (Eurostatin määritelmät). Aineistossa voi olla virheitä esimerkiksi tietojen tallennuksesta tai tiedonantajien virheistä johtuen. Aineiston laadun varmistamisesta on selvitys kohdassa 'Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus'.

Menetelmät, joilla muuttujat tuotetaan monitoimipaikkaisten yritysten rakentamisen toimipaikoille, ovat harhattomia ja tiedot ovat tilaston tuottamiseksi riittävän laadukkaita.

Menetelmällä on tuotettu tiedot myös teollisille toimipaikoille ja tästä aineistosta on tuotettu teollisuuden alue- ja toimialatilaston tilastotauluja. Tilastotietoja on verrattu teollisuuden alue- ja toimialatilaston tietoihin. Erot teollisuuden alue- ja toimialatilastossa julkaistavien tietojen osalta eivät ole merkittäviä.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Rakentamisen alue- ja toimialatilastosta tuotetaan vuosittain 15 kuukauden kuluttua tilastovuoden päättymisestä. Tilaston viiteajanjaksona on tilikausi, joka päättyy tilastovuoden aikana eli 1.1.-31.12.tv välisenä aikana. Jos tilikauden pituus eroaa 12 kuukaudesta muutetaan, muutetaan tiedot 12 kuukautta vastaaviksi.

5. Tietojen saatavuus

Rakentamisen alue- ja toimialatilaston tietoja on saatavilla vuosilta 2006-2012 toimialoittain ja maakunnittain Tilastokeskuksen verkkosivuilta Internetistä StatFin -palvelimesta osoitteesta http://pxweb2.stat.fi/database/statfin/rak/rata/rata_fi.asp. Koko maan tiedot ovat palvelukannassa tarkimmalla mahdollisella toimialatasolla. Tiedot maakunnittain ovat palvelukannassa rakentamisen päätoimialoittain. Rakentamisen eri toimialat on ryhmittely päätoimialoihin seuraavasti:

Rakentamisen ryhmittely päätoimialoihin

41 Talonrakentaminen

42 Maa- ja vesikenttäminen

43 Erikoistunut rakennustoiminta

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Menetelmällisesti tuotettuja rakentamisen alue- ja toimialatilaston tietoja alettiin julkaista vuonna 2007. Vuosien 1995-2004 tilastoja varten monitoimipaikkaisten vähintään 20 henkilöä työllistävien yritysten rakentamisen toimipaikoilta tiedot kerättiin suoraan yrityksiltä. Tätä pienempiä yrityksiä käsiteltiin yksitoimipaikkaisina. Nämä tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia menetelmällisesti tuotettuihin tietoihin.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Henkilöstön lukumäärä saadaan rakentamisen alue- ja toimialatilastoon nyt kokonaan yritysrekisteristä ja se noudattaa yritysrekisterin vuositilastossa määriteltyä kokovuosityöllisen määritelmää. Myös vuosien 2006 - 2007 henkilöstön lukumäärätiedot julkaistaan yritysrekisterin määrittelyn mukaisesti. Tiedot poikkeavat aikaisemmin julkaistuista rakentamisen alue- ja toimialatilaston sarjoista. Aikaisemmin julkaistuissa sarjoissa rakentamisen alue- ja toimialatilastossa henkilöstö tilastoitiin tilikauden keskimääräisinä lukuina. Esimerkiksi puoli vuotta työskennellyt vastaa puolta henkilöä. Sen sijaan osa-aikaisia ei muunneta kokoaikaisiksi.

Tiedot nyt julkaistavissa sarjoissa eivät ole vertailukelpoisia aikaisemmin julkaistujen sarjojen tietoihin toimialaluokituksen muutoksesta johtuen.

Lisätietoja

Anssi Vuorio 09 1734 3668

Vastaava tilastojohtaja:

Hannele Orjala

rakenne.tilastot@tilastokeskus

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Rakentamisen alue- ja toimialatilasto, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 09 1734 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1797-4755 (pdf)